

PRÒLEG

Al fons dels pous de les creences,
l'Aigua de la Paraula de Déu

Quan inquieta per la urgència de servir els germans més empobrits, vaig trobar el camí de la vida religiosa com el més adient als meus anhels de viure l'Evangelí en primera persona, moguda per la fascinant figura de Jesús de Nazaret, que va marcar la meva experiència de Déu, vaig descobrir que potser el més valuós que m'havien donat els meus pares era, juntament amb la vida i els germans, la fe. Una fe viscuda en família de forma quotidiana i celebrada al si d'una comunitat de creients. Però la descoberta que aquesta fe dels pares, més dogmàtica i fins i tot marcada per una lectura literal de la Paraula de Déu, en un ambient de cristiandat, no era la meva fe, perquè els meus pares, «no creien per mi».

Igualment la fe de l'Església no era la meva fe, perquè l'acte de fe no el podia fer tampoc l'Església per mi. Vaig descobrir que la fe era una experiència de Déu, que és inèdita i que, quan és autèntica i profunda, et crida des de la vida i t'urgeix a viure la titularitat de la vida i de la fe a cara descoberta i sense por: en primera persona. Perquè, al cap i a la fi, la fe és una opció personal. Quan s'arriba en aquest punt, hem de reconèixer que l'experiència que funda i fonamenta és la que marca un abans i un després del camí del creient.

Amb aquesta força d'una fe descoberta en la Paraula de Déu que m'inquietava, vaig ingressar en la Vida Religiosa, on no vaig trigar gaire a desco-

brir que la norma, el dogma i determinats fonamentalismes m'allunyaven de la fe que em cremava i em seduïa, i que s'havia creat tot un muntatge per viure una pietat dins la qual la intel·ligència i la voluntat havien d'estar sotmeses al superior de torn que parlava en nom de Déu, interpretava la seva Paraula i en el seu nom deïa el que s'havia de creure sense pensar, perquè la virtut de l'«obediència cega» era la «voluntat de Déu».

Sens dubte aquesta forma de concebre la fe, la vida i la religió ha marcat generacions de creients que van acabar fonamentalitzats o infantilitzats, convençuts que «la seva veritat» era absoluta, única i intocable. Una fe allunyada del contingut i el missatge essencial dels textos sagrats que la van inspirar, nodrir i que l'haurien d'haver acompanyat.

Em donaven paraules i respostes fetes que estaven cada cop més lluny del que intuïa que era Déu i llegia en la seva paraula. Algú va dir: «La teologia és la fe dels que pensen.» I, sense dubtar ni un moment, em vaig endinsar en l'estudi d'aquesta disciplina.

Em costava trobar en aquest aprenentatge la força i la veritat del que intuïa i vivia com a Déu. Tot el que em deïen i estudiava era el que «no era Déu», però no vaig claudicar en el meu desig fugint de qualsevol fonamentalisme propi dels que es creïen amos absoluts de la llei i la veritat.

La meua arribada a Catalunya, enmig d'una societat d'acollida, en un món cada cop més globalitzat, en una Ciutat en la qual convíem 75 religions i en la qual vaig iniciar un camí de diàleg interreligiós, vaig aprendre a viure i a convida amb creients de diverses tradicions espirituals, homes i dones creients, buscadors que amb el seu Déu i la seva fe esdevenien manifestació de la gran descoberta d'això que buscava i que no acabava de trobar: Déu és el més i millor. El que no té nom, perquè té tots els noms. És el diferent, l'inabastable, el més i millor, perquè és de tots i ningú el pot atrapar en esquemes, perquè els supera.

Aquesta inquietud, aquesta descoberta, aquesta riquesa i aquesta lectura creient, científica, documentada, amb crítica històrica, etc., no fonamentalista ni interessada, és la que es descobreix en l'obra que tenim a les nostres mans de Lluís Busquets i Grabulosa.

Una lectura que parteix del text del Nou Testament, de la mà de de Pau, dels Evangelistes i de l'Alcorà, que ens situa en el context, en l'entorn i en la iconografia i que es veu enriquida pel pensament i les reflexions d'homes i dones de diverses cultures, religions i tradicions que han llegit, viscut o interpretat els textos o el fet religiós, i que des de la seva perspectiva enriquei-

xen o posen en crisi determinats pressupòsits que conviden a continuar buscant per enriquir l'ànima, el cor i el cap.

La cultura, el País, l'entorn, la família, etc., ens ha encaminat per una determinada manera de creure i de viure una determinada religió, fe o creença. Fins fa uns anys no era imaginable conèixer de prop els portadors d'aquestes tradicions viscudes en el tu a tu, al km 0. I potser la proximitat ens ha ajudat a augmentar la curiositat per descobrir quin foc crema i anima la fe sincera dels creients amb els quals vivim i que no són ni una ideologia ni un enemic de qui cal defensar-se. Que tenen una font d'inspiració Sagrada i que cal descobrir-la com a font des de la qual poden pouar unes creences i una experiència de Déu que dona sentit a les seves vides i opcions.

La immensitat de la revelació no s'esgota, com ens deien quan estudiàvem teologia, amb la mort de l'últim testimoni del Crist. La fe és dinàmica, oberta i universal. Cal avançar en la lectura creient, crítica, històrica, amb rigor científic, oberts a tot el bo i millor que batega en el cor de cadascuna d'elles i dels creients. Uns i altres ens porten notícies de l'altra riba o del Cim en el qual hem col·locat Déu.

L'autor d'aquesta obra fa un recorregut guiat pels textos de Pau i els Evangelis fins arribar al Profeta Mahoma, l'Islam i l'Alcorà, compartint els textos, la lectura i les aportacions d'una bibliografia que ajuda a continuar buscant en l'univers de la veritat, però fonamentalment, compartint la lectura actual i contrastada, enriquida i il·lustrada amb les aportacions de diversos fons d'interpretació, estudi i reflexió, que ens ofereix de forma endreçada i molt ben trobades.

De la mà de Lluís Busquets i Grabulosa, trobarem en aquestes pàgines les llavors del bé, de la bondat, de la bellesa que s'amaguen i es manifesten en cada un dels textos i les tradicions amb les quals podem conuiu mentre fem el recorregut d'aquests *Enigmes de la Bíblia i la cultura contemporània* seguint els passos del Nou Testament i l'islam.

Ambició i necessari esforç de l'autor que, enmig d'una societat secularitzada i laica, ens recorda als uns i explica als altres les tradicions que ens han conformat com a pobles, com a família humana, com a persones i com a tradicions religioses o espirituals.

Enmig d'una societat tecnològica, marcada pel pragmatisme, la velocitat, l'eficàcia i la immediatesa, agraïm el seu esforç de recuperació de la memòria de les tradicions que ens han constituït com a pobles i com a família humana.

Agraïm el «rescat de Pau» de l'estigma que l'ha allunyat de les generacions actuals com a misogin o masclista, i el fet que hagi posat en el seu lloc les seves paraules, mentre indica tot el que li han afegit. Igualment l'aproximació a l'islam i la lectura amable de l'aportació del sufisme i altres fonts d'inspiració que ens ajuden a entendre els fidels musulmans des de les entranyes de la seva tradició.

Reconeixem l'ajuda d'aquesta obra per superar la lectura pietista, interessada o ideològica dels textos que ens ocupen, ajuda que fa entrar en crisi els formulismes amb els quals s'han forçat determinats textos per justificar formulacions dogmàtiques i litúrgiques que avui alguns pretenen mantenir a ultrança.

Som fills d'una tradició religiosa filial, monoteïsta, «de la religió del llibre». Cristians, jueus i musulmans, bevem de la mateixa font, però encara ens falta reconèixer que els uns i els altres, amb les nostres diferències, som germans. Aquesta obra ens assenyala un camí d'obertura. I ho fa perquè, en paraules de Pere Casaldàliga, ja és arribada «l'hora de creure en *plural unitat* en el Déu de la vida i de l'amor; és l'hora de practicar la religió com a justícia, servei i companya. Un Déu que separa la Humanitat és un ídol mortífer».

Agraïm a Lluís Busquets i Grabulosa el fet de posar a les nostres mans aquesta obra que ens ajuda a desentranyar alguns enigmes i que ens obre la porta a una riquesa que és inabastable.

Acabo recordant unes paraules de la Germana Teresa Losada a la mesquita de Manresa, quan ens va explicar un diàleg entre el monjo trapenc assassinat a Tibhirine l'any 1996 i un germà musulmà:

«Ha arribat el dia en què cal entendre el diàleg com una actitud interior, como una manera de ser, perquè els discs del nostre cor han cedit.»

«Christian –que era el nom del monjo– explica que, en la seva relació profunda amb Mohammad, aquest li va dir un dia: “Fa temps que no excavem els nostres pous”. I Christian li va respondre: “I què hi ha al fons dels pous, aigua cristiana o aigua musulmana?” Mohammad va afirmar: “És la mateixa. Després de tant de temps de caminar junts el que hi ha és l'AIGUA DE DÉU”.»

SOR LUCÍA CARAM, OP